

Norsk og internasjonalt regelverk om bruk av plantevernmidler i grøntanlegg

UBC, 21. mars 2012

Kåre Oskar Larsen

**Plantevernmidler – arbeide med å implementere
nytt regelverk.**

Hvordan blir reglene i Norge fremover?

Hovedinnholdet i nytt regelverk

Regelverkspakke fra EU på plantevernmidler

Bakgrunnen for det nye regelverket var at EUs nåværende direktiv 91/414/EØF/EØF ikke har gitt tilstrekkelig beskyttelse av verken forbrukere eller miljø. Regelverkspakken består av 7 forordninger og 2 direktiv

- **Forordning 1185/2009 om statistikk på plantevernmidler - SSB**
- **Direktiv 2009/127 om sprøytemiddelmaskiner - Arbeidstilsynet**

Regelverkspakke fra EU på plantevernmidler

- **FO ([1107/2009](#)) om markedsføring av plvm.**
- **FO 540/2011 liste over godkjente virksomme stoff.**
- **FO 541/2011 som gjør en endring i forordningen med listen over virksomme stoff ved å dele listen i en A og B liste alt etter om stoffet er vurdert/revurdert basert på de nye prinsippene eller prinsippene i det gamle direktivet (91/414).**
- **FO 544/2011 datakrav ved godkjenning av virksomme stoff**
- **FO 545/2011 datakrav ved godkjenning av preparat.**
- **FO 546/2011 krav til ensarta prinsipper ved vurdering og godkjenning av plantevernmidler.**
- **FO 547/2011 krav til merking av plantevernmidler.**

Regelverkspakke fra EU på plantevernmidler

- **Direktiv (2009/128) om bærekraftig bruk av plantevernmidler.**

Hvordan arbeide med dette i Norge

- **Mattilsynet gjennomførte en konsekvensanalyse der implementering tilrådes**
- **LMD har gitt tilslutning til å sende en forskrift, der EUs regelverk implementeres, på høring**
- **Endelig stilling til implementering tas politisk etter høring er gjennomført**
- **Mattilsynet har utarbeidet et forskriftsutkast**
- **Høring våren 2012**

Fra høringsutkast til forskrift

Det foreslås **en ny forskrift som opphever:**

- **Forskrift om plantevernmidler.**
- **Forskrift om krav til godkjenning for importører av plantevernmidler m.v.**
- **Forskrift om spredning av plvm i skog.**
- **Forskrift av 5. oktober 2005 om instruks for fylkesmann og kommune ved utstedelse av autorisasjon for håndtering og bruk av plantevernmidler.**

Direktiv om bærekraftig bruk av plantevernmidler

Forordning om godkjenning

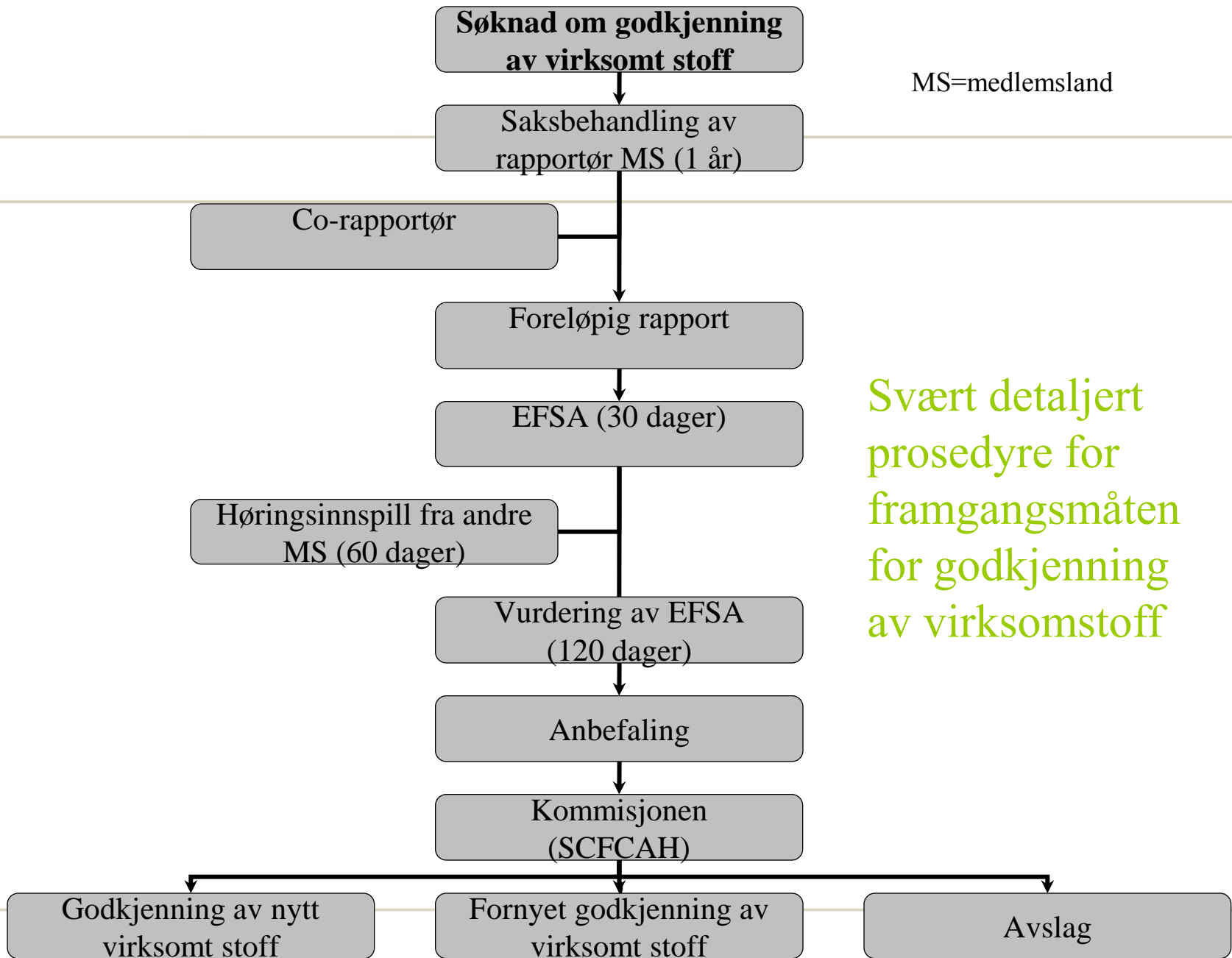
Rammedirektiv som setter minstekrav

- Medlemsland kan sette detaljkrav innen gitte områder
- Setter mål for bærekraftig bruk av plantevernmidler

Forordning

- Implementeres ordrett
- Setter direkte krav

**Søknad om
godkjenning av
preparat**

Veksthus, frøbeising, tomme lagerlokaler,
behandling etter høsting, og haller for
soppdyrking

Friland

Saksbehandling av
en MS (1år)

Saksbehandling
av en MS i hver sone
(1år)

Kommentarer fra andre MS i
saksbehandlingstiden

Kommentarer fra andre MS i
saksbehandlingstiden

Godkjenning

Avslag

Godkjenning

Avslag

Nasjonal godkjenning
Dersom det er mottatt søknad om markedsføring
(120 dager)

Nasjonal godkjenning
Dersom det er mottatt søknad om markedsføring
(120 dager)

Godkjenning

Godkjenning med
risiko-
reducerende tiltak

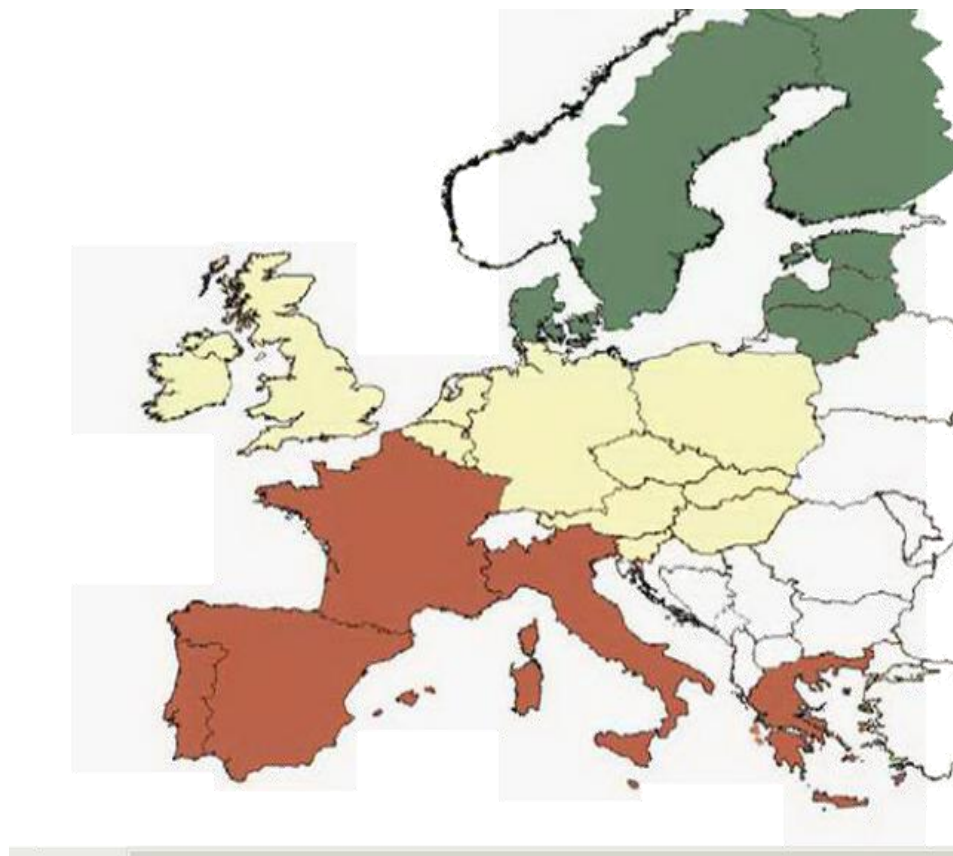
Avslag

Godkjenning

Godkjenning med
risiko-
reducerende tiltak

Avslag

Kart over sonene

Regelverkspakke fra EU på plantevernmidler

- **Direktiv (2009/128) om bærekraftig bruk av plantevernmidler.**
- **Artikkel 4 - krav til medlemsstatene om å lage nasjonale handlingsplaner**
- **Artikkel 5 – utdanning**
- **Artikkel 8 – kontroll av sprøyter**
- **Artikkel 11 – fokus på vannmiljø og drikkevann**

Regelverkspakke fra EU på plantevernmidler

- **Direktiv (2009/128) om bærekraftig bruk av plantevernmidler.**
- **Artikkel 11 – redusere plvm bruk og risiko i spesielle områder som:**
 - offentlige områder, sportsplasser
- **Artikkel 14 – integrert plantevern**

Fra høringsutkast til forskrift

§ 9 Utfyllende nasjonale bestemmelser om autorisasjonsbevis for plantevernmidler

- **Den som skal kjøpe eller bruke yrkespreparater må ha gyldig norsk autorisasjonsbevis**
 - ha fylt 18 år,
 - kunne dokumentere et yrkesmessig behov
 - ha gjennomført teoretisk og praktisk del i løpet av de siste 10 år før utstedelse

Fra høringsutkast til forskrift

§ 15 Funksjonstest

- Yrkesmessig bruk av plantevernmidler skal skje med spredeutstyr som tilfredsstiller de krav som følger av vedlegg 1.
- Funksjonstest av spredeutstyr skal utføres med personell og utstyr autorisert av Mattilsynet eller tilsvarende ansvarlige myndigheter i annet EØS-land.
- hvert 5. år fram til 2020, deretter hvert 3. år

Fra høringsutkast til forskrift

§ 20 Utfyllende nasjonale bestemmelser om plikt til å redusere risiko for vannforurensning

- forbudt nærmere enn tre meter fra overflatevann eller krav på etikett. Minsteavstand til drikkevannsbasseng er 50 meter.
- forbudt å fylle vann direkte fra vassdrag ved hjelp av sprøytens egen pumpe.

Fra høringsutkast til forskrift

- plikt til å **iverksette hensiktsmessige tiltak** for å redusere risikoen og prioritering av:
 - plantevernmidler som ikke er klassifisert som farlige for vannmiljø
 - bruk av utstyr som gir mindre avdrift
 - redusere risikoen utenfor de sprøytede områdene som følge av avdrift, avrenning og drenering
 - harde overflater med stor risiko for avrenning til kloakksystem og overflatevann.

Fra høringsutkast til forskrift

§ 21 Forbud mot spredning av plantevernmidler på arealer som er åpne for allmenn ferdsel

Alternativ 1 – som i dag:

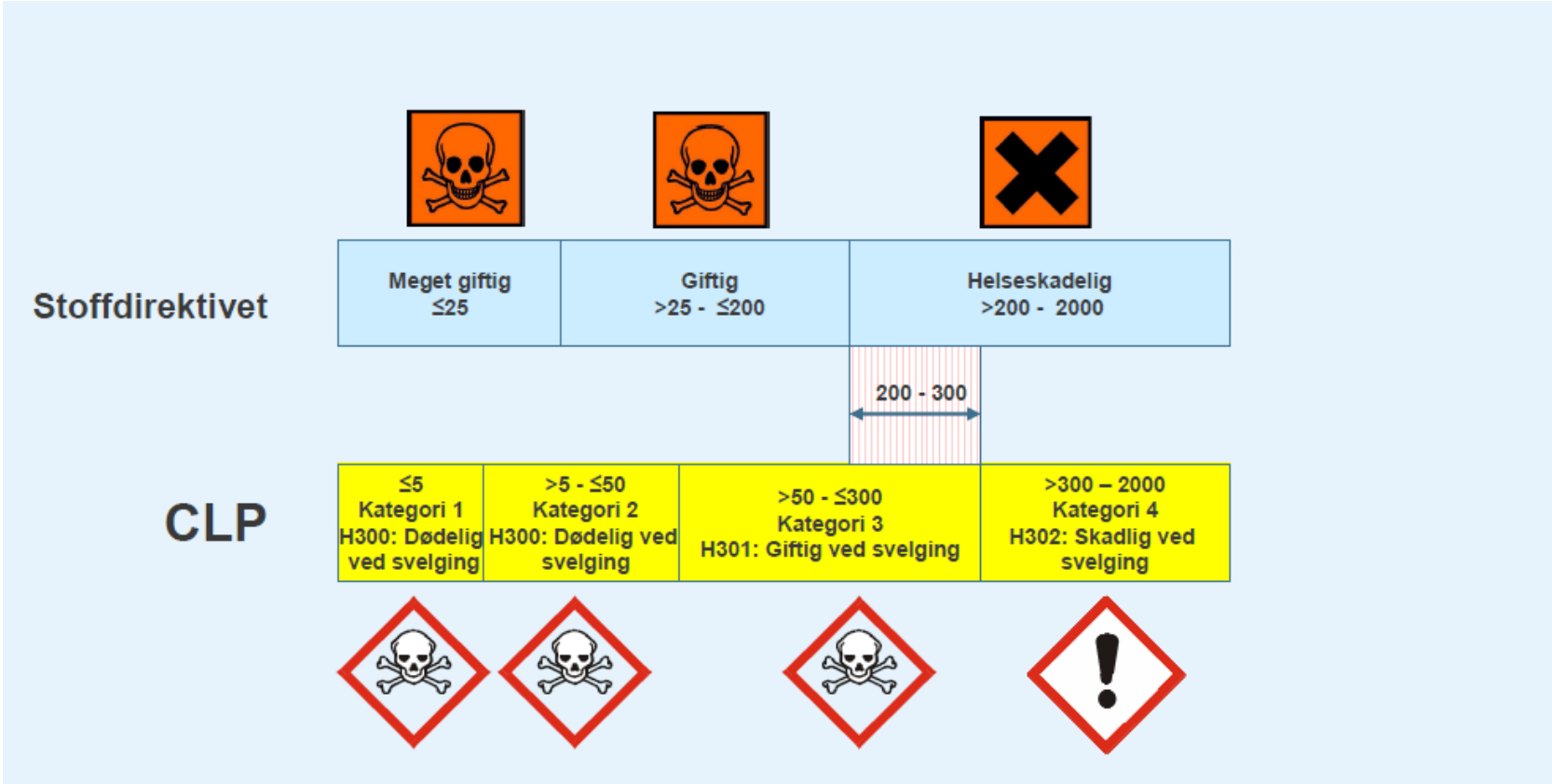
Spredning av giftige og meget giftige plantevernmidler samt plantevernmidler som klassifiseres som akutt toksiske i kategori 1, 2 eller 3 er forbudt i private hager, på beplantninger som grenser mot offentlige veier eller private hager, på barns lekearealer, i parker eller andre offentlig tilgjengelige områder. Utmark omfattes ikke av denne paragraf.

Fra høringsutkast til forskrift

Alternativ 2 – strengere enn i dag:

Spredning av giftige og meget giftige plantevernmidler samt plantevernmidler som klassifiseres som akutt toksiske i kategori 1, 2 eller 3 er forbudt i private hager, på beplantninger som grenser mot offentlige veier eller private hager, i parker eller andre offentlig tilgjengelige områder. På barns lekearealer og ved helseinstitusjoner er all bruk av plantevernmidler forbudt, med unntak av preparater bare med lavrisikoaktivstoffer. (lavrisikopreparater). Utmark omfattes ikke av denne paragraf.

Akutt giftighet

Akutt giftighet: ATE

Table 3.1.1: Acute toxicity hazard categories and acute toxicity estimates (ATE) values defining the respective categories

Exposure route	Category 1	Category 2	Category 3	Category 4	Category 5
Oral (mg/kg bodyweight) <i>see: Note (a)</i>	5	50	300	2000	5000

Oral (mg/kg bodyweight) See Note (a)	$ATE \leq 5$	$5 < ATE \leq 50$	$50 < ATE \leq 300$	$300 < ATE \leq 2000$

Akutt giftighet: ATE

(a) The acute toxicity estimate (ATE) for the classification of a substance or ingredient in a mixture is derived using:

- the LD50/LC50 where available,
- the appropriate conversion value from Table 3.1.2 that relates to the results of a range test, or
- the appropriate conversion value from Table 3.1.2 that relates to a classification category.

Klassifisering og merking

Fra høringsutkast til forskrift

§ 23 Utfyllende nasjonale bestemmelser om kunngjøring og merking ved spredning av plantevernmidler

- på arealer som er åpne for allmenn ferdsel skal sørges for følgende:

areal som er behandlet med plantevernmidler skal merkes med plakater *i henhold til mal fastsatt av Mattilsynet*. Veier eller stier som fører inn i arealet skal også merkes med plakater. Plakatene skal stå i minimum **7 dager**, og fjernes senest **3 uker** etter avsluttet sprøyting

Fra høringsutkast til forskrift

§ 26 *Integrert plantevern*

ALT.1:

Brukere av yrkespreparater har plikt til å sette seg inn i og anvende generelle prinsipper for integrert plantevern som følger av vedlegg 2. Når det benyttes kjemiske plantevernmidler skal det føres journal hvor det angis hvilke vurderinger som er gjort og eventuelle prinsipper som er anvendt, sammen med en begrunnelse for de valg som er tatt.

Fra høringsutkast til forskrift

ALT.2:

Brukere av yrkespreparater har plikt til å sette seg inn i generelle prinsipper for integrert plantevern som følger av vedlegg 2, og har videre **plikt til å anvende slike alternative metoder når det vurderes som hensiktsmessig**. Når det benyttes kjemiske plantevernmidler skal det føres journal hvor det angis hvilke vurderinger som er gjort og eventuelle prinsipper som er anvendt, sammen med en begrunnelse for de valg som er tatt.

Fra høringsutkast til forskrift

Vedlegg 2

Generelle prinsipper for integrert plantevern

1. Forebygging og/eller utrydding av skadegjørere bør foregå eller støttes ved hjelp av alternative metoder, fortrinnsvis de følgende:

- Vekstskifte
- anvendelse av hensiktsmessige dyrkingsmetoder (f.eks. falsk såbedsteknikk, såtidspunkt- og tetthet, underkultur, redusert jordbearbeiding, beskjæring og direkte såing).

Fra høringsutkast til forskrift, Vedlegg 2

Forebygging og/eller utrydding forts:

- bruk av resistente sorter og sertifisert frø/plantemateriale
- bruk av balansert gjødsling, kalking og vannings-/dreneringspraksis
- forebygging av spredning av skadegjørere ved hjelp av hygiene (f.eks. ved jevnlig rengjøring av maskiner og utstyr)
- beskyttelse og styrking av viktige nytteorganismer, f.eks. gjennom hensiktsmessige plantebeskyttelsestiltak eller ved bruk av ”økologiske infrastrukturer” i og utenfor produksjonssteder.

Fra høringsutkast til forskrift, Vedlegg 2

2. Skadegjørere skal overvåkes med passende metoder og verktøy når slike er tilgjengelige.

Slike verktøy bør blant annet omfatte observasjoner i kulturen, vitenskapelige varslings-, prognose- og tidlig diagnostiseringsordninger når dette lar seg gjøre, samt rådgivning av profesjonelt kvalifiserte rådgivere.

Fra høringsutkast til forskrift, Vedlegg 2

3. Yrkesbrukere skal ut fra resultatene av overvåkingen bestemme om og når plantebeskyttelsestiltak skal anvendes.

Solide og vitenskapelig pålitelige skadeterskler er vesentlige elementer i beslutningen. Hvis det er mulig skal det før eventuell behandling tas hensyn til grenseverdier som er fastlagt for skadegjøreren regionalt, for spesifikke områder, for kulturen eller for særskilte klimatiske forhold.

Fra høringsutkast til forskrift, Vedlegg 2

- 4. Bæredyktige biologiske, fysiske og andre ikke-kjemiske metoder skal foretrekkes fremfor kjemiske metoder, hvis de er tilstrekkelig effektive til skadedyrsbekjempelse.**
- 5. De plantevernmidler som blir brukt skal være så målspesifikke som mulig og ha færrest mulig bivirkninger for menneskers helse, ikke-målorganismer og miljøet.**

Fra høringsutkast til forskrift, Vedlegg 2

6. Yrkesbrukere bør begrense bruken av plantevernmidler og andre tiltak til det nødvendige, for eksempel ved reduserte doser, redusert antall behandlinger eller begrenset spredning, for å sikre akseptabel risiko i vegetasjonen og for å unngå økt risiko for resistensutvikling hos skadegjørere.

Fra høringsutkast til forskrift, Vedlegg 2

7. Hvis risikoen for resistens mot et plantebeskyttelsetiltak er kjent og mengden av skadegjørere krever gjentatt spredning av plantevernmidler på kulturene, bør tilgjengelige antiresistensstrategier anvendes for å bevare produktenes effektivitet. Dette kan omfatte bruk av ulike plantevernmidler med forskjellig virkemåte.

Fra høringsutkast til forskrift, Vedlegg 2

8. Yrkesbrukere bør, med utgangspunkt i registrene om bruk av plantevernmidler og overvåking av skadegjørere, kontrollere at de plantebeskyttelsestiltak som har blitt benyttet har virket.

Fra høringsutkast til forskrift

Godkjenning av mikroorganismer

- **Felles EU krav**

Godkjenning av makroorganismer

- **Ikke felles EU krav**
- **Tenkt å videreføre dagens norske praksis**

Hva skjer videre?

- **Mattilsynet har ”snekret forskrift”**
- **Nå i LMD for godkjenning til høring**
- **Høring: vår 2012**
- **Oppsummering og konklusjon**
- **Endelig politisk konklusjon**
- **Behov for tilpassingstekster?**
- **Ny norsk forskrift på plass....**